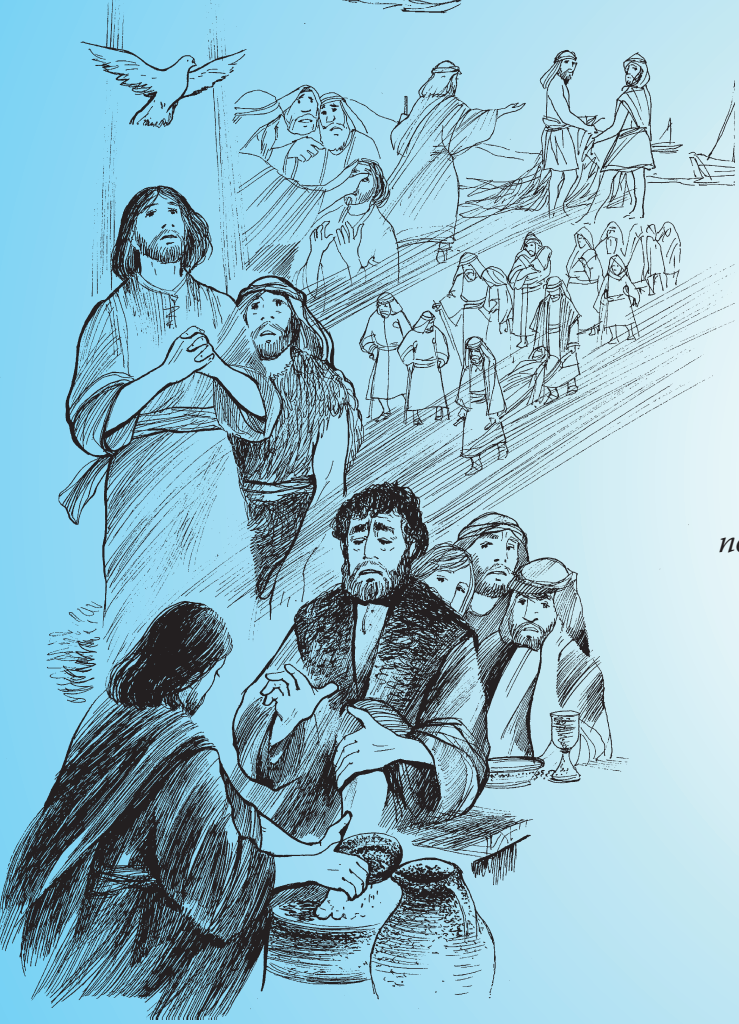
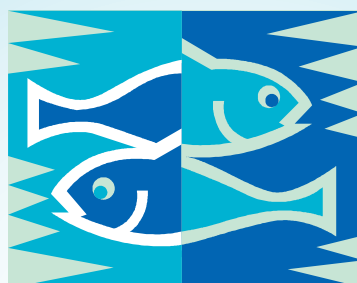

Огляд Нового Заповіту

Ісус — Слуга

Вивчення Євангелії від Марка

*І Слово сталося тілом, і перебувало між нами,
повне благодаті та правди, і ми бачили славу Його,
славу як Однородженого від Отця.*

Івана 1:14

1

ПЛВЦ

Зміст

Вивчення Євангелії від Марка	3
Маркове представлення Ісуса	4
I. Прихід Ісуса	6
II. Ісус виголошує Свої слова в Галілеї	6
III. Ісус закликає дванадцятьох	9
IV. Ісус залучає дванадцятьох	11
V. Ісус навчає дванадцятьох.....	13
VI. Ісус виголошує Свої слова в Єрусалимі	15
VII. Ісус підтверджує Свої слова на хресті.....	17
Підсумок.....	20
Марко: Євангелія Слуги.....	27
I. Історичний фон.....	28
II. Особливі акценти	31
III. Ісус — Слуга Божий.....	33
Підсумок.....	35
Додаток 1. Притчі і чудеса Ісуса.....	39
Додаток 2. Поглянемо на Євангелію від Марка.....	41

Вивчення Євангелії від Марка

І Слово сталося тілом, і перебувало між нами, повне благодаті та правди, і ми бачили славу Його, славу як Однородженого від Отця.

Івана 1:14

У цьому підручнику подано два уроки до Євангелії від Марка. У першому уроці пропонується прочитати та самостійно дослідити цілу Євангелію від Марка, щоб під час читання дізнатися щось нове. Це дослідження відбуватиметься з використанням індуктивного методу вивчення Біблії, у якому будуть подані покрокові інструкції. У другому уроці ви матимете можливість довідатися про історичне тло цієї книги та ознайомитися з іншою додатковою інформацією, завдяки якій ви зможете краще зрозуміти, що саме людина на ім'я Марко намагалася розповісти про Ісуса.

У кожному уроці містяться питання, вправи та проекти. У кінці уроків подано відповіді, якими ви можете скористатися, якщо не знатимете, як відповісти. Для роботи вам знадобиться примірник Біблії або Нового Заповіту. Вам потрібно буде робити чимало відміток у біблійному тексті, тому для роботи візьміть такий примірник, в якому ви зможете робити позначки без вагань. Під час читання у вас завжди має бути наготові ручка, щоб ви могли відразу відмітити те, що здається вам особливо важливим. Крім того, вам потрібен буде зошит для виконання письмових завдань.

Працювати над матеріалом можна самостійно, але набагато корисніше було б зібратися групою та обговорювати те, що ви відкрили для себе нового. Ми маємо допомагати один одному, підтримуючи, надихаючи та ділячись своїми переживаннями. Так усі ми зможемо краще зрозуміти написане та отримати більшу радість. Крім того, у групі є можливість для підзвітності. Нерідко ми маємо добрі наміри, але... У нашому житті повно різних справ, через які буває так легко відсунути навчання вбік, а потім і зовсім «закопати» його щоденними турботами. Нам треба підштовхувати один одного! Розуміння того, що на вас чекає зустріч з групою, часто стає додатковим поштовхом до вивчення та дослідження. А ще кожна мить, проведена над Божим Словом, сприятиме зростанню правди у вашому житті та віри у серці.

Ця коротка Євангелія переповнена діяльністю. У ній повно скарбів, які будуть збагачувати ваше християнське життя, коли ви їх будете відшукувати. Так, щоб їх знайти, треба буде «копати», але ці скарби є вічними!

Маркове представлення Ісуса

ПЛАН УРОКУ

- I. Прихід Ісуса
- II. Ісус виголошує Свої слова в Галілеї
 - A. Демонстрація Його влади (1:14–45)
 - B. Опір Його словам (2:1–3:12)
- III. Ісус закликає дванадцятьох
 - A. Реакція на Ісуса (3:13–35)
 - B. Слухання Ісусового слова (4:1–34)
 - B. Покладання на силу Ісуса (4:35–6:6)
- IV. Ісус залучає дванадцятьох
 - A. Служіння учнівства (6:7–56)
 - B. Життя учнівства (7:1–37)
 - B. Учні беруть участь у служінні Ісуса (8:1–21)
- V. Ісус навчає дванадцятьох
 - A. Ісус зцілює сліпого (8:22–26)
 - B. Визначення учнівства (8:27–9:50)
 - B. Учнівство в усіх сферах життя (10:1–31)
 - Г. Учнівство і справжня велич (10:32–45)
 - Д. Ісус зцілює сліпого Вартимея (10:46–52)
- VI. Ісус виголошує Свої слова в Єрусалимі
 - A. Ісус виголошує Свою владу над храмом (11:1–26)
 - B. Владі Ісуса кинуту виклик (11:27–12:44)
 - B. Ісус пророкує руйнування храму (13:1–37)
- VII. Ісус підтверджує Свої слова на хресті
 - A. Підготовка до смерті (14:1–42)
 - B. Арешт і суд (14:43–15:20)
 - B. Розп'яття (15:21–47)

Г. Воскресіння (16:1–20)

Підсумок

Цілі уроку

До кінця цього уроку ви повинні:

1. Уміти пов'язати головних персонажів і основні теми Євангелії від Марка з відповідними подіями.
2. Добре орієнтуватися у подіях життя Ісуса, описаних у Євангелії від Марка.
3. Уміти вибирати ключові уривки, пов'язані з розвитком сюжету Євангелії від Марка.
4. По-новому оцінити і зрозуміти приклад служіння, даний нам Ісусом.
5. Усвідомлювати важливість «Царства Божого» у вченні Ісуса.
6. По-новому оцінити і подивитися на чудеса, записані в Євангеліях, а також на чудеса, що стаються у вашому житті.
7. Уміти дати визначення учнівства так, як воно представлено в Євангелії від Марка.
8. Виробити таке розуміння характеру Ісуса, яке відповідало б його описанню в Євангелії від Марка.

Завдання до уроку

1. Прочитайте урок, відповідаючи на запитання і виконуючи вправи під час читання.
2. Прочитайте всю Євангелію від Марка під час роботи над уроком.
3. Виконайте навчальний проект (згадки про Царство Боже).

Пояснення слів

Палестина — земля між Середземним морем і річкою Йордан; в різні епохи охоплювала різні прилеглі землі; Ізраїль; Ханаан; Свята Земля.

Шема — одна з головних єврейських молитов; вона читається щодня, в ній проголошується Божа єдність.

Євангелія від Марка — найкоротша з усіх Євангелій. Ваша подорож Новим Заповітом почнеться з цієї досить лаконічної книги. Кожна з Євангелій зображає різні аспекти особистості Ісуса. У Євангелії від Марка ми бачимо Його як Слугу. Коли ви читатимете Євангелію від Марка і вивчатимете її, зауважте, як Ісуса зображено в ній Слугою. Після розбору інших Євангелій вам потрібно буде повернутися до цієї думки, щоб відчувати усю її вагомість.

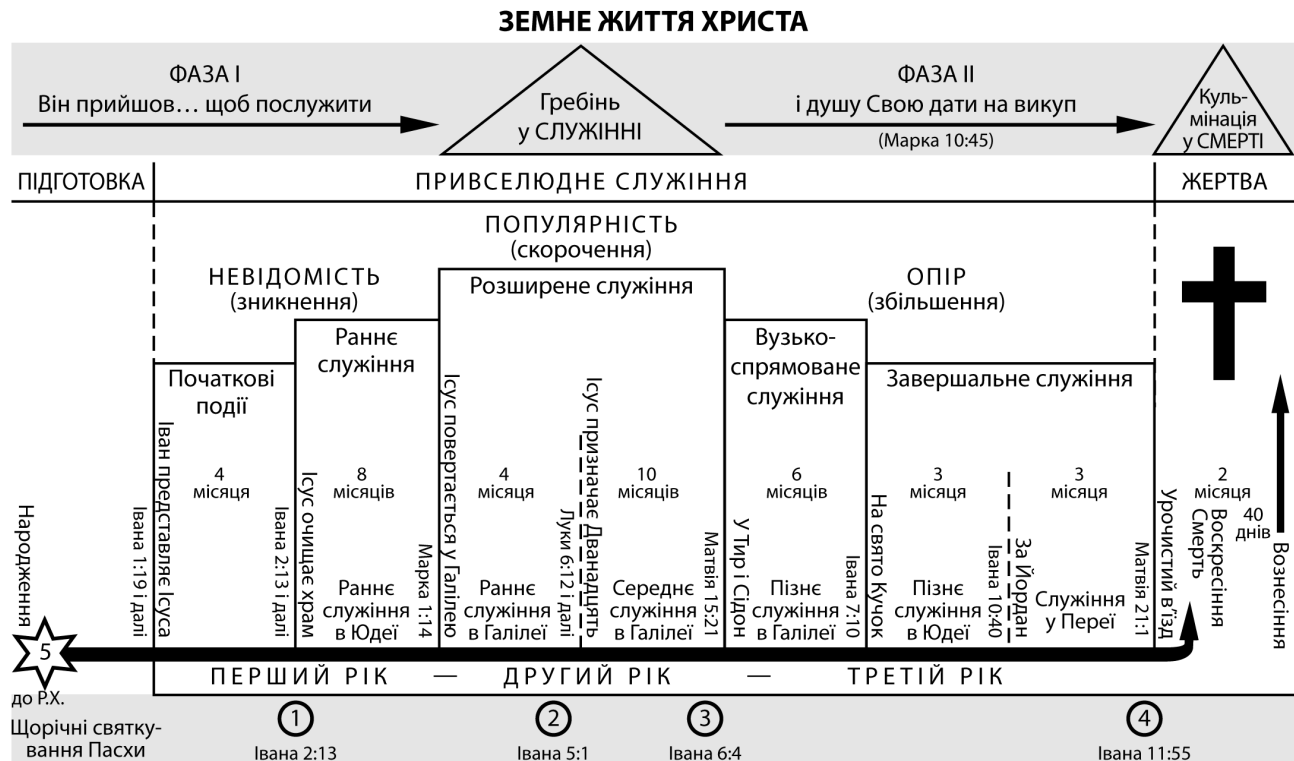
Приділіть кілька хвилин знайомству з таблицею «Земне життя Христа»¹. Під час прочитання Євангелії від Марка і роботи над уроком звертайтеся до цієї таблиці, щоб отримати уявлення про послідовність описаних Марком подій із життя Ісуса.

Під час цього уроку ви побачите, що в дужках після заголовків вказані відповідні місця з Євангелії від Марка. Такі вказівки допоможуть вам у читанні та відповіді на питання.

¹ Irving L. Jensen, *Jensen's Survey of the New Testament* (Chicago: Moody Press) 104.

I. Прихід Ісуса

Марка 1:1–13

Марко пропонує значно коротший та швидший огляд життя Ісуса, ніж інші євангелісти. Він починає не з народження Ісуса, як Матвій і Лука, а з Його офіційного представлення світові, символом якого стало Його хрищення. План цього уроку — це план всієї Євангелії від Марка. Ознайомтесь із ним, щоб побачити розвиток цілої книги і приготуватися до її вивчення.

Прочитайте зазначений уривок із Євангелії від Марка і дайте відповідь на питання.

Питання 1. Хто був «посланцем», про якого пророкується у цих віршах?

Ви неодноразово будете помічати, як часто в Новому Заповіті цитується Старий Заповіт. У тексті неодноразово вказується на те, у чому полягало пророцтво і як воно виконалося.

Питання 2. Як Іван описує себе в порівнянні з Ісусом?

Буквально в перших віршах цієї книги ми бачимо всю Трійцю. І Святий Дух і Бог Отець послали своє благословення на Ісуса, коли Він почав Своє служіння.

II. Ісус виголошує Свої слова в Галілеї

Марка 1:14–3:12

У вірші 14 Марко, здається, вказує на те, що після спокушування Ісус не відразу розпочав Своє привселюдне служіння, а чекав, поки Івана не кинуть до в'язниці. Чому, на вашу думку, Ісус так вчинив?

А. Демонстрація Його влади (1:14–45)

Питання 3. Що саме Марко вважає «Божою Євангелією», котру проповідував Ісус? Процитуйте її тут:

Навчальний проект. Відзначте згадки про Царство Боже в Євангелії від Марка

Під час читання Євангелії від Марка відзначте у своєму зошиті всі згадки про Царство Боже, що трапляються в ньому. Навпроти кожного посилання напишіть, що саме в цьому вірші говориться про Царство Боже. Підсумуйте те, що ви дізнаєтеся про Царство Боже, в двох-трьох абзацах. Крім цього, відмітьте ці місця у своєму Новому Заповіті або символом (наприклад, короною), або виділяючи їх певним кольором.

Питання 4. Яку владу демонструє Ісус у вказаних нижче віршах?

Вірші 14–20 _____

Вірші 21–22 _____

Вірші 23–28 _____

Вірші 29–45 _____

Питання 5. Прочитайте Марка 1:16–20. Як відреагували учні, коли Ісус їх покликав?

Як це відрізняється часто від нашої реакції, коли ми чуємо, як Ісус закликає нас зробити щось для Нього?

Христос закликав цих рибалок стати Його учнями. Тут показано неминучий принцип учнівства.

Питання 6. Що є безпосередньою метою учнівства?

Марко побіжно описав помазання і спокушування Ісуса, покликання учнів і вчення у синагозі. Тепер він поспішає перейти до суті свого послання — служіння Ісуса. У цій «гостросюжетній» книзі описано 18 чудес Ісуса з 35, записаних у всій Біблії, і чудес тут записано майже втричі більше, ніж притч.

Вивчаючи життя Христа, ви помітите, що спочатку Ісус здебільшого проповідував у синагогах. Саме слово «синагога» буквально означає «місце зборів», і цим словом позначалися місця поклоніння юдеїв у пізньому юдаїзмі. Найбільш ранні християнські зібрання і місця для зібрань були влаштовані за зразком синагоги. Будівля будувалося за зразком двору храму, але його архітектура була більш простою. Служіння було неформальним і включало в себе такі частини: читання «шеми», молитви, читання Закону і Пророків, проповідь когось із парафіян і заключне благословення.

Питання 7. Як ви думаєте, чому Ісус не дозволяв бісам або людям, яких Він зціляв, говорити про Нього? (Вірші 25, 34, 43–45.)

Питання 8. Назвіть дії Ісуса, описані в Марка 1:35. Що це говорить нам про те, звідки Господь черпав Свою силу?

Б. Опір Його словам (2:1–3:12)

Питання 9. Що зробив Ісус замість того, щоб зцілити розслабленого?

Питання 10. Чому це стурбувало книжників?

Питання 11. Про що заявляв Ісус, прощаючи гріхи розслабленому?

Питання 12. Що ще Ісус зробив для розслабленого?

Вправа 1

У зошит запишіть відповідь Ісуса на питання, поставлене книжниками в Марка 2:16. Яке значення має відповідь Ісуса для вашого служіння сьогодні? Чи потрібно вам щось змінити у вашому ставленні до «митарів і грішників» нашого часу? Як ви думаєте, хто сьогодні є цими людьми у вашому місті? Запишіть свої відповіді в зошит і будьте готові поділитися ними на наступному семінарі. У вашій церкві приймають хворих і грішників? Що ви відчуваєте по відношенню до цих людей — співчуття чи презирство? Будьте чесні, коли будете досліджувати це питання.

Вправа 2

Запишіть у зошит свої думки щодо Марка 2:18. Як ви думаєте, чому для учнів Івана і фарисеїв було важливим те, що учні Ісуса не постили? Як це вплинуло на їхню думку про Ісуса?

Питання 13. Які три приклади (або притчі) використав Ісус, щоб відповісти Своїм противникам в Марка 2:19–22? Перерахуйте їх тут і коротко опишіть, як кожен із них пов'язаний з питанням у вірші 18.

Питання 14. Що зробили учні у вірші 23, що так розсердило фарисеїв?

У євреїв існували суворі правила щодо дотримання суботи. Деякі постанови про суботу можна знайти у книгах Повторення Закону 5:12–15 та Вихід 20:8–11. Однак вони додали набагато більше правил, ніж було спочатку дано через Мойсея, так що виконання всіх вимог «закону» лягло на людей тяжким тягарем.

Питання 15. Що Ісус говорив про суботу? (Вірш 27.)

Питання 16. Хто встановив суботу? (див. Вихід 20:8–11.)

Питання 17. Якщо субота була встановлена Богом, то про що заявляв Ісус у Марка 2:28?

III. Ісус закликає дванадцятьох

Марка 3:13–6:6

A. Реакція на Ісуса (3:13–35)

Питання 18. Як у цьому уривку відреагували на Ісуса наступні чотири групи людей?

а) Учні _____

б) Народ _____

в) Книжники _____

г) Його сім'я _____

Питання 19. Як Ісус відповів кожній із цих груп людей?

а) Учні _____

б) Народу _____

в) Книжникам _____

г) Своїй сім'ї _____

Вправа 3

Напишіть, що ви дізналися про служіння з прикладу Ісуса в Марка 3:13–35. Будьте готові розповісти про це на наступному семінарі.

У відповідь на закид книжників, що Він був одержимий бісом або дияволом, Ісус сказав: «Поправді кажу вам, що простяться людським синам всі прогріхи та богозневаги, хоч би як вони богозневажали. Але хто богозневажить Духа Святого, — повіки йому не відпуститься, але гріху вічному він підпадає» (Марка 3:28–29).

Питання 20. Як книжники богозневажали Святого Духа?

Б. Слухання Ісусового слова (4:1–34)

Вправа 4

Підсумуйте притчу про сіяча в таблиці. У своєму зошиті накресліть таблицю, в якій буде пояснюватися притча про сіяча і будуть проводитися паралелі між видами землі в притчі, поясненнями Ісуса і тим, як це виглядає сьогодні. Ви можете скористатися запропонованим форматом і заголовками.

Вид ґрунту	Ісусове пояснення	Сьогодення

Питання 21. Чим Царство Боже подібне до сіяча, який кидає насіння в землю?

Питання 22. Чого нас вчить відносно Царства Божого притча про гірчичне зерно?

Зверніть увагу, що Ісус навчав головним чином трьома способами: 1) відповідаючи на запитання, що ставили люди; 2) через Своє служіння з учиненням чудес; 3) через притчі.

В. Покладання на силу Ісуса (4:35–6:6)

Марко показує п'ять конкретних випадків, коли Ісус творить чуда, які потребують віри від тих, хто їх очікує: утихомирення бурі, коли учні фактично не витримали випробування своєї віри; зцілення біснуватого — навіть біси вірили в силу Ісуса; зцілення жінки, яка зробила перший крок, простягла руку й торкнулася Ісуса; зцілення дочки Яіра, для якого потрібна була величезна віра, тому що дівчина вже померла; і нарешті, нездатність Ісуса здійснювати чуда у Своему рідному місті через невір'я тамтешніх жителів.

Вправа 5

Прочитайте Марка 4:35–6:6. Коли ви будете читати, подумайте про те, що кожне з цих чудес говорить нам про Ісуса, про Його владу, силу і обмеження. Як ви думаєте, чому Марко вирішив описати саме ці випадки і пропустити інші?

Питання 23. Подивіться на наступні вірші: 2:6, 7, 16, 24, 3:6, 22; 5:17, 40. Яку послідовність ви бачите в цих віршах?

IV. Ісус залучає дванадцятьох

Марка 6:7–8:21

Служіння Ісуса розвивається, супроводжуючись постійними підтвердженнями Його божественності у здійснених Ним чудах. У землі Генісаретській люди *«порозбігались по всій околиці тій і стали на ложах недужих приносити, де тільки прочули були, що Він є»* (6:55). Така відомість супроводжувала і служіння шести пар учнів, які пройшли всю Палестину, проповідуючи Євангелію. Без сумніву, вони дуже посприяли зростанню популярності Ісуса. Його слава дійшла навіть до царського палацу і стала там предметом обговорення. Тим не менше, незважаючи на натовпи народу, які йшли за Ісусом, Його численні чудеса, авторитетне вчення і постійні прояви божественності, віруючих людей було відносно небагато.

А. Служіння учнівства (6:7–56)

У цьому розділі ми зустрічаємо короткий опис смерті Івана Христителя, але головна увага зосереджена на посланні Ісусом дванадцятьох і на їх поверненні. У цих кількох віршах Ісус затвердив декілька принципів, які відносилися не тільки до Його часу, але можуть застосовуватись і сьогодні, як і дві тисячі років тому. В Біблії є багато таких принципів, але ми повинні з обережністю розрізняти вічні принципи від звичаїв, які прив'язані до тієї чи іншої епохи. Вічні принципи зроблять нас більш успішними, а обмежені в часі звичаї приведуть нас до законництва. У ході цього курсу ми вивчимо ще багато схожих принципів і звичаїв за допомогою запитань і вправ, подібних до наведених нижче.

Вправа 6

У своєму зошиті напишіть відповіді на наступні запитання про послання дванадцятьох і співвіднесіть їх із нашим часом.

- Як Ісус послав Своїх учнів? Як ви думаєте, чому Він зробив це саме так? Який урок ми можемо взяти для нашої роботи у служінні?
- Які вказівки Він дав їм у віршах 8 і 9? Висловіть одним реченням те, що Ісус сказав Своїм учням у цих вказівках. Як би це мало вплинути на ваше служіння?

- в) У Марка 6:10–11 Ісус дає Своїм учням кілька дуже конкретних вказівок. Запишіть себе, чому Він дав їм ці вказівки і як би вони були виконані сьогодні; потім вирішіть, чи вважаєте ви це вічним принципом чи дією, пов'язаною з тією епохою. Будьте готові обговорити свою відповідь на наступному семінарі.
- г) Коли учні повернулися до Ісуса, що вони зробили і якою була Його наступна вказівка для них? Як ви можете застосувати це у своєму служінні?

Замість того щоб відпочити і усамотнитись, Ісус та учні опинились знову серед народу, який йшов за ними. Перегляньте Марка 6:33–56, перш ніж відповісти на наступні питання.

Питання 24. Як на це відреагував Ісус? (вірш 34)

Питання 25. Яке чудо Ісус зробив цього разу?

Питання 26. Чого учні повинні були навчитися з цього дива (і який урок можемо взяти для себе ми)?

Б. Життя учнівства (7:1–37)

Питання 27. З якою скаргою фарисеї виступили проти учнів Ісуса в Марка 7:1–5?

Питання 28. Як відповів Ісус? Викладіть відповідь своїми словами.

Питання 29. Яким було головне вчення Ісуса у віршах 14–23?

Питання 30. У Марка 7:25–30 Ісус зцілив дівчинку. Що дивовижного було в цьому зціленні?

Питання 31. Яке друге чудо вчинив Ісус у Марка 7?

Питання 32 Яку репутацію здобув собі Ісус через це чудо?

В. Учні беруть участь у служінні Ісуса (8:1–21)

Питання 33. Яке велике чудо Ісус вчинив у цьому уривку?

Питання 34. Чого навчились з цього учні?

Одним із визначень чуда є дивовижна подія, що демонструє надприродну дію Бога. Думуючи про чудеса, ми часто маємо на увазі яскраві, драматичні події. Але хіба не дивно, що при всіх тих чудесах, які творив Ісус, фарисеї все одно вимагали у Нього «ознаку»? Чи не таке наше ставлення до Божої роботи в нашому житті? Чи не вимагаємо ми знову і знову «ознак» від Господа?

Вправа 7

Дайте відповідь на наступні питання про Божу дію у вашому житті. У своєму зошиті напишіть про одне або декілька чудес, які Бог зробив для вас. Можливо, вони не будуть вважатися чудесами у світлі вищенаведеного визначення, але це будуть випадки, коли ви бачили Боже втручання або Його дію у вашому житті. Яку науку із цих чудес ви добули для себе? Чи зміцнилась через них ваша віра? Чи ви, можливо, знехтували і занедбали науку, що можна було б добути із чуда?

V. Ісус навчає дванадцятьох

Марка 8:22–10:52

Після того як учні навіть близько не зуміли зрозуміти владу Ісуса і повірити в Нього, ми бачимо, як Він починає докладно навчати їх того, ким Він є і у чому полягає Його місія. Незважаючи на нерозуміння учнів, не слід занадто суворо ставитися до них, тому що часто нам буває ще важче прийняти Божі чудеса або покласти на Його силу, яка може задовольнити наші потреби. Можливо, Ісусове запитання: «Ви ще не розумієте?» — слід адресувати нам?

А. Ісус зцілює сліпого (8:22–26)

Питання 35. Що унікального було в цьому зціленні?

Б. Визначення учнівства (8:27–9:50)

Євангелія від Марка містить кілька особливих уривків, котрі можуть вельми збагатити ваше життя і служіння. Один із таких уривків — Марка 8:34–38.

Вправа 8

Вивчення напам'ять. Вивчіть напам'ять Марка 8:34–38 і будьте готові розповісти цей уривок керівникові курсу на наступному семінарі.

Вивчаючи учнівство в Новому Заповіті, ми повинні пам'ятати, що кожен християнин повинен бути учнем Христа, тому християнство можна використовувати як синонім учнівства. Пам'ятайте про це в міру того, як ми вивчатимемо учнівство.

Вправа 9

Напишіть визначення учнівства. Прочитавши Марка 8:27–9:50, на окремому аркуші перелічіть усі вимоги та твердження про учнівство із цього уривка. Потім у своєму зошиті напишіть коротке визначення учнівства, в один абзац. Це визначення не буде повним, тому що воно буде ґрунтуватися тільки на одному цьому уривку, але тут є кілька ключових понять.

У цьому уривку ми бачимо преображення Ісуса. Євангелія від Марка включає кілька деталей, що відрізняються від поданих у Євангеліях від Матвія і Луки. Прочитайте Марка 9:1–13, потім дайте відповідь на наступні питання.

Питання 36. Що ми дізнаємося про Ісуса з опису Його преображення?

Питання 37. Як преображення повинно було вплинути на учнів, які бачили його?

Питання 38. Яка ціль Його переображення по відношенню до нас?

Питання 39. Хто був Іллею, про якого йдеться у віршах 11–13?

В. Учнівство в усіх сферах життя (10:1–31)

Питання 40. Які три вимоги ставить Ісус до Своїх учнів у цьому уривку?

Питання 41. Які чотири обітниці дає Ісус у віршах 30–31?

Питання 42. Яку додаткову вимогу Він ставить у вірші 29? Як це пов'язано з віршем 31?

Г. Учні́вство і справжня велич (10:32–45)

Кожна духовна істина має дві складові: зовнішні ознаки і внутрішня якість. Учні й далі були заклопотані однією складовою істини, а Ісус переймався іншою. Початок служіння Ісуса був спрямований на видимі та осяжні докази Його божественної сили. Але що більше Він наближався до Єрусалиму, то більше приділяв уваги духовним принципам. Учні все ще були зосереджені на земному царстві. Ісус намагався навчити їх тому, що Його царство має бути вираженням духовних принципів.

Питання 43. Як Ісус відреагував на незгоду між учнями? Див. вірші 42–45. Запишіть Ісусову відповідь своїми словами.

Д. Ісус зцілює сліпого Вартимея (10:46–52)

Вправа 10

Поставте себе на місце Вартимея. Перепишіть Марка 10:46–52 своїми словами. Уявіть, що ви — Вартимей, і подумайте, що він відчував у той день, коли Ісус дарував йому зір. Складіть у своєму зошиті опис на півсторінки про цю подію.

Примітка:

Ви можете використати це у проповіді. Можливо, є й інші біблійні персонажі, яких ви можете описати так, щоб вони ожили для ваших слухачів. Людям дуже корисно усвідомлювати, що це були реальні, живі люди зі своїми думками і почуттями.

Яким чином ви можете поділитися з іншими людьми цим та іншим матеріалом, який ви вивчаєте в цьому курсі?

VI. Ісус виголошує Свої слова в Єрусалимі

Марка 11:1–13:37

А. Ісус виголошує Свою владу над храмом (11:1–26)

Питання 44. Яка велика подія описана в Марка 11?

Питання 45. Про що заявляв Ісус цим вчинком і за кого Його визнали люди?

Питання 46. Що зробив Ісус у храмі під час цього приходу в Єрусалим?

Питання 47. Якою була реакція юдейських вождів на демонстрацію влади Ісуса?

Б. Владі Ісуса кинуту виклик (11:27–12:44)

Питання 48. На який епізод посилалися юдейські вожді, коли запитували Ісуса, якою владою Він здійснював всі ці речі?

Питання 49. Що зробив Ісус замість відповіді на їхнє запитання?

Питання 50. Чому Ісус не відповів своїм противникам прямо?

Прочитайте Марка 12:1–12.

Питання 51. Назвіть три ключові фігури у цій притчі і вкажіть, кого вони символізували у часи Ісуса.

Питання 52. Чому ця притча спонукала провідників народу відновити свої спроби занапастити Ісуса?

Вправа 11

Поміркуйте про характер Ісуса. Повільно прочитайте Марка 12:13–34 і подумайте над наступними запитаннями, а потім запишіть відповіді у свій зошит.

- Що в цій оповіді говориться про характер Ісуса? Про Його мудрість? Про Його владу? Запишіть будь-які інші думки або питання, які виникають у вас у зв'язку з цим уривком.
- Як ви думаєте, чому Ісус сказав книжнику: «Ти недалеко від Божого Царства»?

Питання 53. У чому полягало Ісусове засудження юдейських вождів у Марка 12:28–40? Коротко викладіть це своїми словами.

В. Ісус пророкує руйнування храму (13:1–37)

У Марка 13 записано кілька пророцтв, зроблених Ісусом. Вони відповідають цьому загальному плану:

1. Послідовники Ісуса будуть страждати (Марка 13:1–13).
2. Храм буде зруйнований (Марка 13:14–23).
3. Ісус повернеться (Марка 13:24–27).
4. Ми повинні бути готовими (Марка 13:28–37).

Прочитайте Марка 13, а потім виконайте наступну вправу.

Вправа 12

Ваша реакція на Марка 13. Дайте відповідь на ці питання у своєму зошиті:

- а) Який загальний тон цього розділу?
- б) Що ви відчуваєте, прочитавши цей розділ? (Надію, відчай і т. д.)
- в) Які вірші з цього розділу можуть служити нам розрадою. Запишіть посилання на них.

VII. Ісус підтверджує Свої слова на хресті

Марка 14:1–16:20

А. Підготовка до смерті (14:1–42)

Питання 54. Який особливий вияв любові описано у Марка 14:1–9?

Питання 55. Порівняйте реакцію Ісуса на цю дію з реакцією деяких її свідків.

Питання 56. Який поворот у сюжеті Євангелії від Марка ми бачимо в цій оповіді?

Питання 57. Яке юдейське свято є підставою того, що ми називаємо «вечерею Господньою»?

Людська сторона Ісуса найсильніше проявляється під час Його молитви в Гефсиманському саду перед розп'яттям. Він знав, що перед тріумфом Йому доведеться прийняти смерть, і Йому було важко погодитися з цим. Як часто нам буває важко погодитися з тим, що, як ми знаємо, просить зробити нас Бог? Що ми робимо: розвертаємося і втікаємо чи непохитно зносимо все до кінця? Так часто в нашому житті найбільша боротьба передре нашим найбільшим перемогам, але ми повинні робити вибір — бути слухняними, навіть не знаючи, що потрібно буде зробити, або ж здатися, так і не досягнувши мети. Коли Ісус пішов на хрест, Він мав мир; Він підкорив Свою волю Отцеві і довірився Йому. Якщо ми хочемо вчинити так само, ми побачимо, що Бог благословить нас Своєю силою, щоб ми змогли виконати Його волю. Але Ісусові, на відміну від нас, цього дано не було. Коли Він помирав, Отець Його залишив.

Питання 58. Перепишіть Ісусову молитву підкорення з Марка 14:33–36.

Б. Арешт і суд (14:43–15:20)

Ми вже зустрічалися з Юдою Іскаріотським у тексті Євангелії від Марка і вже були попереджені, що він зрадить Ісуса. Тепер його час настав. Юда був одним з тих, кого Ісус обрав і любив, хоча Ісус знав, що зробить Юда. Ісус також знав серце Петра. Ці дві людини три роки були разом з Христом, і вони обидва підвели Ісуса в найскрутніший для Нього час.

Питання 59. Що було Юдиним сигналом зради?

Питання 60. Як учні відреагували на арешт Ісуса?

Питання 61. Хто йшов слідом за Ісусом на відстані?

Питання 62. Якими були свідки, що їх священики виставили проти Ісуса?

Питання 63. Чому у вірші 62 Ісус сказав саме те, що сказав?

Питання 64. Яка подія описана у віршах 66–72?

Питання 65. Чому Петро відрікся від Ісуса?

Питання 66. Куди повели Ісуса після звинувачень у домі первосвященика?

Питання 67. На яке питання Пилата Ісус відповів ствердно?

Питання 68. Згідно із цим уривком, чому Пилат намагався відпустити Ісуса?

В. Розп'яття (15:21–47)

Питання 69. Як перехожі, юдейські вожді і двоє розбійників кривдили Ісуса, коли Він висів на хресті? Викладіть це своїми словами.

Питання 70. Які слова, за Марком, Ісус промовив перед Своєю смертю?

Питання 71. Чому Бог залишив Ісуса на хресті?

Розірвана завіса показала, що людям більше не потрібно боятися приходити до Бога і що тепер кожна людина може приходити і звертатися до Бога сама, а не просити священика зробити це за неї.

ПРИМІТКА: Завіса відділяла святе святих, де повинен був перебувати Бог, від іншої частини храму, щоб ніхто з людей не загинув, негідно увійшовши в Божу присутність.

Питання 72. Ким був Йосип із Ариматеї?

Питання 73. Що він зробив для Ісуса?

Г. Воскресіння (16:1–20)

Питання 74. Скільки явлень Ісуса після воскресіння описує Марко? Кому являвся Ісус?

Питання 75. Якими були останні настанови Ісуса, записані Марком?

Питання 76. Про яку ще подію після воскресіння коротко згадує Марко?

Питання 77. Перепишіть Марка 16:20 і коротко поясніть, як цей вірш все ще виконується в наші дні.

Підсумок

Марко описує сутність Ісуса Христа. Його Євангелія викладена стисло і по суті. Марко не включає всіх фактів життя Ісуса. Він дає нам одкровення про те, ким був Ісус і що Він робив. Євангелію від Марка можна порівняти з фотоальбомом Ісуса Христа, де кожна фотографія відображає той або інший момент із життя Ісуса, і коли ми збираємо їх разом, то отримуємо огляд життя Христа. Марко показує нам активного Ісуса, Ісуса-Слугу, який весь час думав про інших і ставив їх на перше місце. В Євангелії від Марка Ісус постає воістину Сином Людським, який «прийшов не на те, щоб служили Йому, але щоб послужити, і душу Свою дати на викуп за багатьох».

У кожному розділі Євангелії від Марка ми бачимо проголошення божественності Ісуса, і це не випадково, бо ж очевидно, що Марко вибудовує цілу свою Євангелію на засадах божественності Христа. Ми бачимо, що Марко вірив, що Ісус був (і є) Богом; у нього не було щодо цього ніяких сумнівів. А у вас немає сумнівів щодо божественності Ісуса Христа? Якщо є, ми сподіваємося, наступні уроки зміцнять вашу віру, а якщо немає, то надіємося, що ці уроки закладуть міцнішу основу для вашої віри і краще свідчення того, ким є Ісус.

Відповіді на питання

1. Іван.
2. *«Услід за мною йде он Потужніший від мене, що Йому я негідний, нагнувшись, розв'язати ремінь від узуття Його»* (Марка 1:7).
3. *«...Збулися часи, і Боже Царство наблизилось. Покайтеся, і віруйте в Євангелію!»* (Марка 1:15).
4. Вірші 14–20 — Влада кликати учнів, кликати людей іти за Собою.
Вірші 21–22 — Влада у Його науці/влада навчати.
Вірші 23–28 — Влада над нечистими духами.
Вірші 29–45 — Влада над всіма хворобами.
5. Вони негайно залишили свій рибальський промисел і пішли за Ним.
6. Христос закликає чоловіків, щоб завойовувати інших людей. Він рятує нас, щоб рятувати інших. Якщо ви підете за Ісусом, станете ловцями людей.
7. Ваша відповідь. Є кілька можливих причин того, чому Ісус наказував мовчати бісам і зціленим Ним людям. Одна з причин вказується в Марка 1:45: зважаючи на історії, які розповідали про Ісуса, Його популярність зросла настільки, що Він уже просто не міг приходити в міста і села через натовпи народу. Можливо, ще однією причиною було те, що Ісус не хотів, щоб за Ним ішли ті, хто лише шукав сенсацій; Він шукав людей, які були б готові присвятити все своє життя служінню Йому.
8. Ісус встав рано-вранці; Він подався в усамітнене місце; Він молився. Очевидно, що Ісус покладався на владу Отця і силу Святого Духа для того, щоб не зійти з вірної дороги і бути здатним зробити все те, що Він повинен був зробити.
9. Ісус простив гріхи розслабленому.
10. Тому що вони знали, що тільки Бог може прощати гріхи, і не вірили, що Ісус — Бог.
11. Ісус стверджував, що Він — Бог.
12. Ісус не лише простив гріхи цьому чоловікові, але й зцілив його.
13. а) Друзі нареченого не постять, коли вони є із ним: учні Ісуса не могли постити, поки Він, почесний Гість, був із ними (це було ще однією заявою Ісуса про Себе як про Месію).
б) Нова латка на старий одяг: Ісус вводив у дію нову систему, яка не залежала від законів старої системи, включаючи піст.
в) Молоде вино і старі бурдюки: Новий Заповіт, який ніс Ісус, не вписувався в старі традиції юдеїв, однією з яких був піст у певні дні.
14. Вони зривали колосся в суботу.
15. Субота для людини, а не людина для суботи.
16. Бог.
17. Виголошуючи Себе паном суботи, Ісус називає Себе Богом.
18. а) Учні: у вірші 13 сказано, що, коли Ісус покликав їх, вони прийшли до Нього.
б) Народ: у вірші 20 показано, що народ все ще всюди йшов за Ісусом.

- в) Книжники: заявляли, що Ісус був одержимий бісом (вірші 22 та 30).
 - г) Його сім'я: думали, що Він втратив розум, і прийшли, щоб покласти кінець Його служінню (вірш 21).
- 19.** а) Учні: у відповідь на їх слухняність і віру Ісус обрав дванадцятьох, щоб вони були з Ним.
- б) Народу: Ісус ніколи не відштовхував і не відкидав людей, навіть коли вони відволікали Його від щоденних необхідних справ.
- в) Книжникам: у віршах 23–27 Ісус кількома мудrimi словами показав, що припущення книжників невірне.
- г) Своїй сім'ї: хоча Ісус ніколи не відкидав своїх фізичних родичів, Він скористався цією можливістю, щоб показати, що у нас є набагато більша духовна сім'я.
- 20.** Книжники стверджували, що Ісус виганяв бісів силою диявола, а не силою Святого Духа. Вони заперечували не тільки те, що Ісус був Богом, але і те, що Він мав Святого Духа Божого. Вони вважали за краще приписати силу Святого Духа дияволу, а зроблене Богом благо — силі зла. У Божих очах це богохульство.
- 21.** Можлива відповідь: Ми не розуміємо повністю, як проростає насіння, і не можемо змусити його рости. Точно так само ми не можемо змусити рости Царство Боже і не можемо встановити його силою, як деякі люди намагалися зробити в минулому, — зростити його може тільки Бог. Однак якщо ми не посіємо насіння, Бог не зможе виростити його; Він обмежив Себе нашими вірністю і послухом!
- 22.** Можлива відповідь: З малого насіння істини може вирости сильна церква, але для цього потрібен час.
- 23.** Зростання протистояння Христу.
- 24.** Він зглянувся над ними і почав навчати їх.
- 25.** Нагодування п'яти тисяч.
- 26.** Тут можливі кілька відповідей, але найбільш пряма полягає в тому, що Ісус має силу зробити все.
- 27.** Фарисеї нарікали, що учні Ісуса не дотримуються їхніх традицій. У третьому вірші Марко зазначає, що це були всього лише традиції людей, а не Божий закон.
- 28.** Ваша відповідь може бути приблизно такою:
- Ісус не відповів прямо на їхнє питання, а замість цього вказав їм на їхню непослідовність і лицемірство, в якому вони були винні через те, що більше дотримувались цих людських традицій, ніж Слова Божого.
- 29.** Нечистота виходить зсередини людини, з її серця, а не від її дій. Звідси випливає, що людина може зовні виконувати всі звичаї церкви, що виглядає дуже добре, але при цьому все ж не бути віруючою.
- 30.** Найважливіше тут те, що Ісус зцілив цю дівчинку, навіть не будучи поруч з нею, але це диво унікальне ще й тим, що дівчинка не була юдейкою. Тим не менше Ісус послужив їй.
- 31.** Він зцілив глухонімого.
- 32.** Люди говорили про Ісуса, що «Він добре все робить».
- 33.** Нагодування чотирьох тисяч.
- 34.** Схоже, учні так нічого і не навчилися. Тому Ісус докорив їм і вказав на їхню нерозсудливість.

- 35.** Це єдиний раз, коли Ісус двічі покладав руки на людину, яку зціляв. Схоже, це зцілення відбулося в два етапи.
- 36.** Ісус є Бог.
- 37.** Підтвердити віру учнів у божественність Христа, особливо зважаючи на те, що незабаром їм належало стати свідками Його смерті.
- 38.** Показати нам, що Ісус є Бог і що під час Свого перебування на землі Він був не тільки людиною в повному розумінні, але й повністю Богом.
- 39.** Іван Христитель.
- 40.** а) Вірність в шлюбі (не чинити перелюб).
б) Прийняти Царство, як дитя.
в) Залишити світські багатства і зв'язки.
- 41.** Ісус обіцяв, що кожен, хто пожертвує світськими багатствами і зв'язками заради Нього,
а) отримає в сто разів більше і того й іншого тепер, цього часу;
б) зазнає гонінь;
в) отримає вічне життя;
г) стане першим.
- 42.** Щоб були виконані перші три вимоги заради слави Йому і поширення Євангелії. Ті, хто робить це з егоїстичними цілями, будуть останніми, але ті, хто робить це заради Христа, будуть першими.
- 43.** Ваша відповідь. Якщо ви дійсно хочете бути великим, ви повинні бути готові виконувати найбруднішу, найнижчу, найпринизливішу роботу, підкоряючись вимогам іншого.
- 44.** Урочистий в'їзд Ісуса в Єрусалим.
- 45.** Ісус заявляв про Свою владу над Ізраїлем, і люди називали Його Месією і своїм царем, оскільки Він був нащадком Давида.
- 46.** Він очистив його, вигнавши всіх торговців і грошомінів.
- 47.** Вони почали задумувати, як вбити Ісуса.
- 48.** На очищення храму.
- 49.** Він поставив їм запитання.
- 50.** Тому що ці люди не бажали слухати істину, а лише хотіли спіймати Ісуса на слові, щоб потім убити Його.
- 51.** Господар винограду — Бог (Отець).
Працівники — юдеї (особливо єврейські лідери).
Син — Ісус.
Примітка: Слуги — пророки Старого Заповіту (включаючи Івана Христителя).
- 52.** Тому що вони зрозуміли, що Ісус говорив проти них (вірш 12).
- 53.** Ваша відповідь повинна бути схожою на таку:
Стережіться книжників, тому що вони люблять увагу людей; вони — справжні лицеміри, і Бог покарає їх за це.
- 54.** Помазання Ісуса жінкою, у якої була посудина з пахощами.
- 55.** Ісус був задоволений тим, що зробила ця жінка, і Він благословив її, але деяким не сподобалася крайність її поклоніння.

- 56.** Ця історія розпочинає розповідь про обставини смерті Ісуса.
- 57.** Свято опрісноків, або свято Пасхи.
- 58.** *«І, взявши з Собою Петра, і Якова та Івана, Він зачав сумувати й тужити... І сказав Він до них: “Обгорнена сумом смертельним душа Моя! Залишіться тут і пильнуйте!” І Він відійшов трохи далі, припав до землі, та й благав, щоб, як можна, минула Його ця година. І благав Він: “Авва-Отче, Тобі все можливе: пронеси мимо Мене цю чашу!... А проте, не чого хочу Я, але чого Ти...”» (Марка 14:33–36).*
- 59.** Поцілунок.
- 60.** Один із учнів (з іншого Євангелія ми дізнаємося, що це був Петро) вихопив меч і почав битися, але, коли Ісус підкорився арешту, щоб збулося Писання, всі учні втекли.
- 61.** Петро.
- 62.** Лжесвідків (які навіть не могли дати однакові неправдиві показання).
- 63.** Тому що Він знав, що повинен бути засуджений, щоб виконати волю Отця.
- 64.** Зречення Петра.
- 65.** Ваша відповідь. Через страх.
- 66.** До Пилата, римського намісника.
- 67.** Ти Цар Юдейський?
- 68.** Пилат розумів, що священники звинуватили Ісуса із заздрості (Марка 15:10).
- 69.** Якщо Ти Христос, спаси Себе Сам, зійди з хреста!
- 70.** *«Боже Мій! Боже Мій! Нащо Мене Ти покинув?» (Марка 15:34).*
- 71.** Оскільки Ісус взяв на Себе гріх усього світу, а Божа святість не може стикатися з гріхом, Бог Отець був змушений відвернутися від Свого Сина (повністю усунути Свою присутність — цього не переживає жоден живий чоловік).
- 72.** Відомим членом ради (ймовірно, Синедріону — вірш 43).
- 73.** Він узяв тіло Ісуса, приготував його до поховання і поклав у гробниці.
- 74.** Марко описує три випадки явлення Ісуса після Його воскресіння: Марії Магдалині, двом учням на дорозі і одинадцятьом.
- 75.** Марка 16:15: *«Ідіть по цілому світові, та всьому створінню Євангелію проповідуйте!»*
- 76.** Про вознесіння.
- 77.** *«І пішли вони, і скрізь проповідували. А Господь помагав їм, і стверджував слово ознаками, що його супроводили».* (Марка 16:20).
- Християни і сьогодні йдуть і проповідують всюди, а Господь допомагає їм і підтверджує Своє Слово знаменнями.

Відповіді до вправ

1. Ісус відповів книжникам так: *«Лікаря не потребують здорові, а слабі. Я не прийшов кликати праведних, але грішників на покаяння».*

Ваша відповідь.

2. Ваша відповідь. Фарисеї і учні Івана, мабуть, вважали, що піст був зовнішньою ознакою внутрішньої чистоти і духовності. Тому вони вважали, що Ісус не міг бути дуже духовним, якщо Він навіть не навчив Своїх учнів постити.
3. Ваша відповідь. Ісус — наш найвищий та найдосконаліший приклад того, як слід служити. Навчіться бачити, що саме робив Він, і моліться про те, щоб розуміти, як це має впливати на вас у вашому прагненні йти за Ним.
4. Ваша відповідь може виглядати приблизно так:

Вид ґрунту	Ісусове пояснення	Сьогодення (людина)
Біля дороги	Сатана негайно краде слово у цих людей.	Людина, яка робить жорстоким своє серце по відношенню до Євангелії і не дозволяє своєму серцю вірити в те, що її розум не може прийняти.
Кам'янистий ґрунт	Це люди, які з радістю приймають слово, але легко відпадають.	Той, хто готовий бути віруючим, поки це не вимагає зміни способу життя.
Терен	Цьогосвітні турботи душать цих людей, і вони не приносять плоду.	Той, хто настільки заклопотаний роботою, одягом або їжею, що не проводить час з Богом.
Добра земля	Людина, яка чує слово, приймає його і приносить плід.	Ті, хто активно бере участь у благовісті та учнівстві.

5. Пропонована відповідь. Перше чудо показує владу Ісуса над природними стихіями; друге чудо показує Його владу над бісами; третє — Його владу над хворобами, четверте — Його владу над смертю; і п'яте — Його безсилля, коли люди не вірять, що Він може зробити чудо і що Він є Месія і Син Божий.

Напевно, Марко написав про ці конкретні чуда, щоб показати владу і силу Ісуса тим, хто не знає Його. Можливо, інші дива не показали б нам так виразно Його всемогутність.

6. а) Ісус послав Своїх учнів парами. Ваша відповідь може бути приблизно такою: можливо, Він вирішив послати їх парами, бо дбав про їхню безпеку на дорогах, хотів уберегти їх від спокуси, а також для підбадьорення один одного.
- б) Він звелів їм нічого не брати з собою — ні хліба, ні торбини, ні грошей, ні навіть запасного одягу. Він сказав їм тільки взяти палицю і взутися. Ваша відповідь може бути приблизно такою: Він велів їм зосередитися на своєму служінні і покласти на Отця у задоволенні їхніх фізичних потреб. Він дав їм те, чого вони потребували — владу. (На чому ми зосереджені у своєму служінні?)
- в) Ваша відповідь.
- г) Див. вірші 30 і 31. Коли учні повернулися до Ісуса і розказали про свої успіхи, Він відвів їх, щоб вони відпочили. Ваша відповідь.

7. Ваша відповідь.

8. Почніть заучування з цитати Ісуса. Щоб вам було легше запам'ятати, назвіть її, наприклад, так: «Виклик учнівства».

9. Ваша відповідь має включати в себе принаймні щось із наступного:

Для християнина учнівство означає визнання того, що Ісус є Бог, і слідування за Ним. Слідування за Ісусом включає в себе страждання і жертви; для того щоб стати схожими на Христа, ми повинні відкинути себе. Учнівство означає, що ми ставимо Христа на перше місце у своєму житті, віримо в Нього і допомагаємо іншим людям повірити в Нього.

10. Ваша відповідь.

11. а) Ваша відповідь. Всім своїм опонентам Ісус відповідав, ретельно підбираючи слова. Він не поспішав вступати в дебати, але підбирав аргументи, щоб належним чином висловити свої думки. Він використовував «м'які» відповіді, але вони показували, що Він знав, про що говорить. Ісус говорив зі спокоєм, який приходить від справжньої влади.

б) Тому що цей книжник не просто цитував Писання, кажучи про те, що любити Бога і любити ближнього «є більше всіх цілопалень та жертв» (що є ключовою ідеєю взаємин з Богом для юдеїв), але і розумів реальність того факту, що найважливішою є наша любов до Бога.

12. а) У цьому розділі можна знайти деяку втіху і надію, але здебільшого він містить застереження.

б) Ваша відповідь.

в) Можливі відповіді: Марка 13:7, 9, 11, 13, 7, 20, 26–27.

Марко: Євангелія Слуги

ПЛАН УРОКУ

- I. Історичне тло
 - А. Авторство
 - Б. Дата
 - В. Загальне тло
 - Г. Читачі
 - Д. Географія
- II. Особливі акценти
 - А. Розвиток сюжету
 - Б. Дії, а не слова
 - В. Ключовий вірш
- III. Ісус — Слуга Божий

Підсумок

ЦІЛІ УРОКУ

До кінця цього уроку ви повинні:

1. Вміти по пам'яті розповісти наступну інформацію про Євангелію від Марка: ім'я автора, дату і місце написання, для кого вона була написана і мету написання.
2. Вміти своїми словами описати головну тему, основні події та найважливіших персонажів книги.
3. Знати ключовий вірш і основний план Євангелії від Марка.
4. Знайти усі чудеса і притчі, записані в Євангелії від Марка, і знати, чого Ісус навчав через них.
5. Вміти у письмовому свідченні визначити потреби свого власного життя, які відкрилися через вивчення Євангелії від Марка.
6. Виявляти у проведенні біблійних уроків та проповіді більшу майстерність та глибше знання змісту Євангелії від Марка.

Завдання до уроку

1. Прочитайте урок, відповідаючи на запитання і виконуючи вправи під час читання.
2. Заповніть дві таблиці: одну з чудесами Ісуса, іншу з притчами.
3. Прочитайте розділ 3 книги «Погляд на Новий Заповіт».
4. Виконайте практичне завдання 1 (проповідь).

I. Історичне тло

A. Авторство

Більшість дослідників сходяться на думці, що автором Євангелії від Марка був Іван Марко, який подорожував із Павлом та Силою. Традиція свідчить, що ця оповідь була фактично надиктована Івану Марку Петром, і стрімкий опис подій у цій Євангелії виразно відповідає характеру Петра. Марія, мати Івана Марка, була пов'язана з першими християнами і жила в Єрусалимі (див. Дії 12:12). Отже, цілком можливо, що Іван Марко був очевидцем багатьох описаних ним подій, а те, чого сам не бачив, дізнався від очевидців.

Ми знаємо Марка не тільки як автора цієї Євангелії, але ще і як молоду людину, яка супроводжувала Павла і Варнаву в місіонерській подорожі. Зараз прочитайте Дії 15:37–40, а потім 2 Тимофія 4:11.

Питання 1. Як відрізняється ставлення Павла до Марка у цих двох уривках?

Невдача необов'язково повинна бути остаточною! Цей чоловік не тільки сам зазнав невдачі, але й спричинив поділ між місіонерами. Та згодом він виявився вірним, Бог відновив його стан і потужно використав у написанні цієї книги.

Петро був добре знайомий з Марком, як видно з 1 Петра 5:13, де він називає Марка своїм «сином».

B. Дата

Будь-яку книгу Біблії, а особливо синоптичні Євангелії, важко точно датувати. Євангелія від Марка, ймовірно, була написана між 60 і 68 р. від Р. Х. Деякі стверджують, що Матвій і Лука використовували Євангелію від Марка як джерело для своїх Євангелій, що цілком можливо. Тоді це вказувало б на ранішу дату написання Євангелії від Марка. З приводу датування Євангелії від Марка та інших книг Нового Заповіту було багато дискусій, але ці дебати практично нічого не дають. Це не змінює того факту, що всі ці книги були натхнені Богом і включені до складу Нового Заповіту для Його досконалої мети.

B. Загальне тло

Цікаво, що Марко не повідомляє ніяких попередніх фактів про зачаття і народження Ісуса. Він починає безпосередньо з хрищення і спокушування Ісуса. Очевидно, Марко не вважав довгий вступ обов'язковим для завоювання уваги своїх читачів.

Як і у всіх Євангеліях, в описуванні Марком період часу правило кілька різних груп правителів. Однією з таких груп були римляни². Палестина опинилася під римським правлінням у 63 р. до Р. Х. У римлян була добре розвинена система правління, очолювана імператором. За Христа було два імператори — Август і Тиберій.

До моменту народження Христа Август був при владі вже більше двадцяти років. Він правив з 27 р. до Р. Х. до 14 р. після Р. Х. і був дуже вмілим правителем. Август створив професійну римську армію, в якій навіть була передбачена пенсія і в якій виховувалися намісники для колоній і провінцій; він заохочував шлюби та облаштування будинків; він також відродив релігію, заново відбудувавши безліч храмів. Перш ніж стати імператором, Август був одним із генералів у римській армії. Дисциплінований і організований, він зробив Римську імперію єдиною і упорядкованою державою. Під час його правління було організовано перепис населення, через який Йосипу і Марії довелося вирушити до Вифлеєму, де й народився Ісус.

Коли в 14 р. Август помер, на імператорський престол зійшов Тиберій, котрий був його всиновленою дитиною. Тиберій правив добре, але так і не став таким популярним, як Август. З політичної точки зору Тиберій був здібним правителем, але через події в особистому житті став дуже жорстоким, а в останні роки життя — вельми підозрілим, що вплинуло на його політичні справи. Багато людей з полегшенням зітхнули, коли він помер у 37 р. від Р. Х. Ісус був страчений під час правління Тиберія, однак ймовірність того, що Тиберій взагалі чув про Ісуса і про Його заяви, що Він — Христос, є дуже незначною³.

Г. Читачі

Вважається, що Євангелія від Марка була написана в Римі для римлян. Римляни були енергійними людьми, яких цікавили дії, а не слова, філософські міркування або історичні факти. Тому автор Євангелії від Марка зосереджується на діях Ісуса, на Його чудесах, а не на Його вченні. Марко пропонує дуже швидкий огляд життя Ісуса, а не детальний його опис. Це допомогло утримати увагу нетерплячих римлян протягом усієї оповіді.

Римляни були завойовниками, і тому їм був цікавий завойовник, а не пророк, священик чи просто велика людина. Тому:

Такій людині Христос повинен бути представлений з римської точки зору, яка відповідає ідеї божественної сили, дії, закону і вселенського панування. Ісус повинен постати перед нею як чоловік сили, як діяч, як завойовник. Саме це і відбувається в Євангелії від Марка, яка є Євангелією сили, дії, панування над природою, духами, хворобами та смертю⁴.

Д. Географія

Як і слід очікувати від книги, насиченої подіями, вона повна згадок про місця, які відвідував Ісус.

Питання 2. Навпроти назви кожного з наступних місць напишіть, на ваш погляд, ключове посилання з Євангелії від Марка і ключову подію, що відбувалася там. Вам також потрібно буде виконати вправу 1 і відзначити ці місця на карті, коли ви їх знайдете.

а) Єрусалим _____

² Двома іншими групами правителів були іродіани і священики. Обидві ці групи будуть розглянуті в наступних уроках

³ Tenney M. C. *New Testament Survey*. — Grand Rapids: Eerdmans Publishing Company, 1985. — Р. 4–6.

⁴ The Holy Bible: King James Version / Analytical Ed. — Chicago: John A. Dickson Publishing Co., 1941. — Р. 1154–1155.

- б) Земля Гадаринська _____
- в) За Йорданом — Перея _____
- г) Назарет _____
- д) Річка Йордан _____
- е) Земля Тирська і Сидонська _____
- є) Десятимістя _____
- ж) Галілея _____
- з) Земля Далманутська _____
- и) Вітфагія _____
- і) Віфсаїда _____
- ї) Віфанія _____
- й) Кесарія Пилипова _____
- к) Капернаум та узбережжя _____
- л) Єрихон _____
- м) Земля Генісаретська _____
- н) Юдея _____
- о) Галілейське море _____

Вправа 1

Позначте ключові міста і регіони в житті і служінні Ісуса згідно з Євангелією від Марка. На карті на с. 58 позначте 18 місць, перерахованих у питанні 2. Вам потрібно ознайомитися з цими місцями вже зараз, тому що вони часто згадуються у всіх Євангеліях і Діях.

Під час вивчення Євангелій ви побачите, що в кожній із них подано такий опис подорожей Ісуса, що дещо відрізняється від наведених в інших. Слід пам'ятати, що це спричинено тим, що кожен автор представляв свій погляд, однак усі ці описи та відмінності можна скласти до купи таким чином, щоб вийшла єдина цілісна оповідь без розбіжностей.

Тепер, не повертаючись до того, що ви тільки що прочитали, дайте відповідь на наступні питання, а потім звірте свої відповіді з наведеними у розділі «Відповіді на питання».

Питання 3. Для кого була написана Євангелія від Марка?

Питання 4. Хто її написав?

Питання 5. Який загальний стиль цієї книги або яке враження у вас складається від Євангелії від Марка?

Питання 6. Назвіть двох римських правителів, що були при владі в часи Ісуса.

II. Особливі акценти

A. Розвиток сюжету

Питання 7. Ще раз прочитайте Марка 1:1 і запишіть цей вірш тут.

Він важливий. Марко робить вступ, виголошує свою мету, зазначає тему та описує межі своєї оповіді. Це характерно для стилю, в якому написана ця книга, — виклад фактів та інформація лише по суті, без зайвих слів.

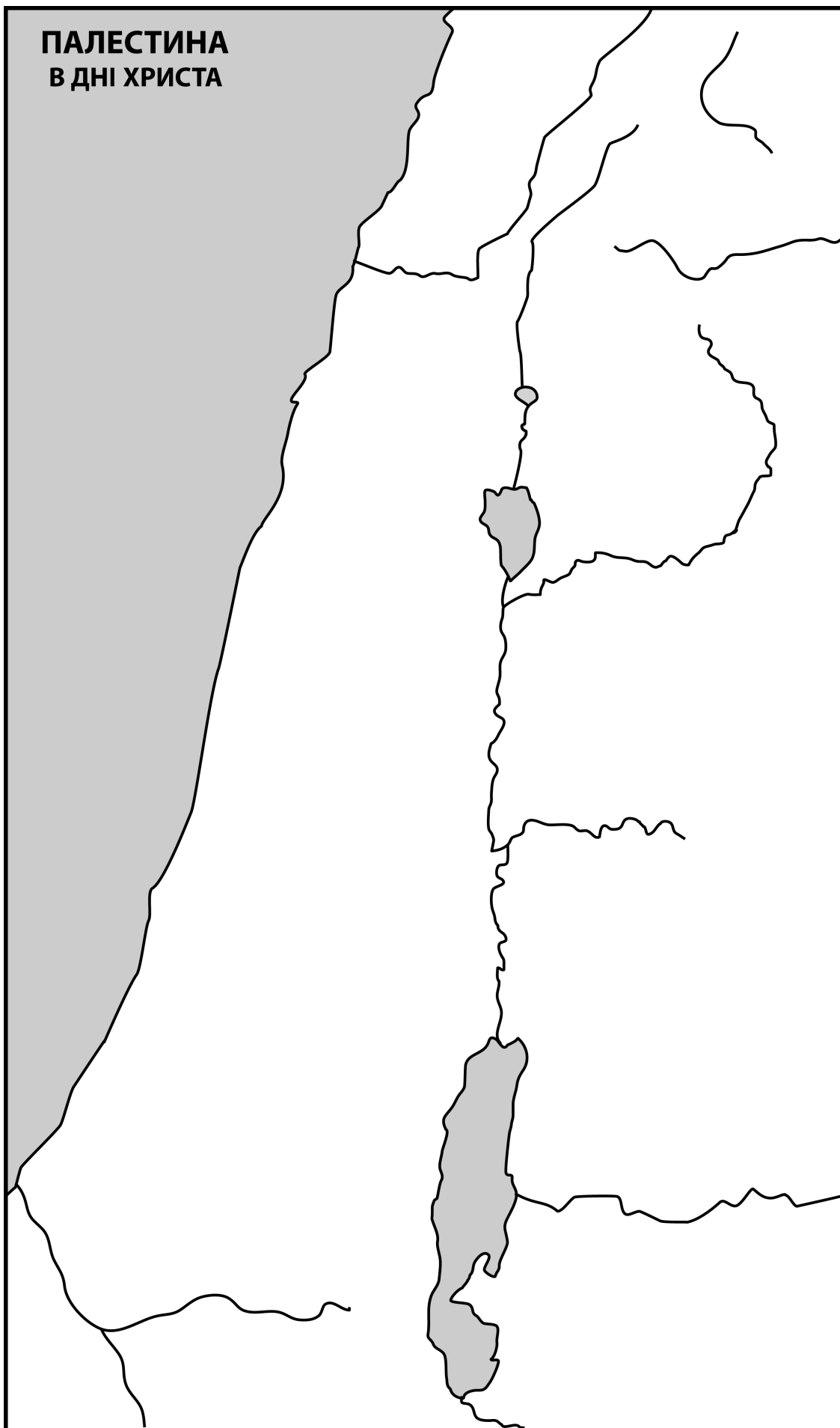
Юджин Петерсон пропонує поглянути на квапливий стиль Євангелії від Марка трохи під іншим кутом. Петерсон пов'язує це не з читачами, котрим писав Марко, а з внутрішнім бажанням самого Марка поділитися цією найкращою новиною!

Марко не втрачає часу дарма, а відразу переходить до справи; весь його вступ вміщується в одне речення, і від початку до кінця книги немає жодного ліричного відступу. Сталася подія, яка радикально змінює наш погляд на світ, наше світовідчуття, і Марко поспішає розповісти нам про неї. Ледь не у кожному його реченні відчувається захоплення, від якого перехоплює дух. Чим швидше ми почуємо цю звістку, тим краще для нас, тому що ця звістка просто неймовірно добра: Бог є, і Він за нас.

Саме повідомлення про те, що Бог існує, навряд чи можна назвати новиною. Більшу частину історії більшість людей вірили в існування Бога або богів. Цілком можливо, що людство в цілому протягом століть приділяло божественному більше уваги, ніж усім іншим своїм турботам разом узятим — харчуванню, житлу, одягу, задоволенням, роботі, сім'ї і всьому іншому.

Однак те, що Бог зараз тут, що Він на нашому боці і що Він активно прагне допомагати нам саме в тих речах, де ми найбільше потребуємо допомоги, — це цілком можна вважати новиною. Бо яким би поширеним явищем не була віра в Бога, ця тема оточена масою здогадок і чуток, що призводять до найбезглуздіших забобонів, сумнівів і зловживань. Тому можна зрозуміти, чому Марко так поспішає розповісти нам про те, що сталося при народженні, в житті, смерті і воскресінні Ісуса — розповісти про Подію, що відкриває нам істину Божу, щоб ми могли жити в реальності, а не в ілюзіях. Він хоче, щоб ми не втратили ні хвилини нашого

**ПАЛЕСТИНА
В ДНІ ХРИСТА**

дорогоцінного життя, залишаючись у невіданні щодо найбільш практичної зі всіх речей — того, що Бог гаряче бажає врятувати нас⁵.

Б. Дії, а не слова

Марко робить сильний акцент на чудесах Христа — на Його діях. Він записав лише декілька притч. Нижче ви знайдете дві вправи, які вам потрібно буде виконати. На цьому тижні, коли ви будете продовжувати вивчення Євангелії від Марка, читаючи її, записуйте чудеса, притчі і пов'язану з ними інформацію.

Вправа 2

Запишіть чудеса з Євангелії від Марка. У додатку 1 ви знайдете порожню таблицю із заголовком «Чудеса Ісуса в Євангелії від Марка». Заповніть її, вписавши посилання на місця Писання, відповідні кожному чуду, у чому полягало кожне чудо, де воно сталося і якою була реакція людей (причетних до нього або тих, хто бачив його).

Вправа 3

Запишіть притчі Ісуса. Знову, в додатку 1 знайдіть і заповніть таблицю із заголовком «Притчі Ісуса в Євангелії від Марка». Заповніть таблицю, вписавши в неї посилання на знайдені вами притчі, коротку назву кожної притчі, а також те, чого Ісус навчав нею.

В. Ключовий вірш

Зазвичай у книгах Біблії можна вибрати один з декількох ключових віршів, але в Євангелії від Марка 10:45 ми знаходимо вираження головної думки всієї книги: «*Бо Син Людський прийшов не на те, щоб служили Йому, але щоб послужити, і душу Свою дати на викуп за багатьох*».

Вправа 4

Вивчення напам'ять. Вивчіть напам'ять Марка 10:45. Це допоможе вам пам'ятати тему Євангелії від Марка і мету Ісуса. Це буде на іспиті.

III. Ісус — Слуга Божий

Прочитайте розділ 3 книги «Погляд на Новий Заповіт», а потім дайте відповідь на наступні питання.

Питання 8. У якому розумінні Ісус Христос був слугою?

Вправа 5

Порівняйте себе з Іваном Христителем. Приділіть 10–15 хвилин, щоб порівняти себе з Іваном Христителем. У зошит запишіть, чим ви з ним схожі і чим відрізняєтеся. Зосередьтеся на схожих рисах і напишіть хоча б один розгорнутий абзац про це.

⁵ Eugene H. Peterson, *The Message* (Colorado Springs: NavPress, 2002), p. 1808.

Вправа 6

Поміркуйте про послух Ісуса. Доктор Мірс вказує, що Ісус прийняв хрищення від Івана з послуху встановленому звичаю. Порівняйте ваш послух з послухом Ісуса Христа. Прийняти хрищення для Ісуса насправді було дрібницею — врешті-решт, Він був Сином Божим! Які дрібниці ви опускаєте, вважаючи їх абсолютно неважливими або міркуючи, що «ніхто не помітить, якщо я не зроблю це або зроблю те»? Подумайте кілька хвилин про ці речі, а потім запишіть 5 «дрібниць», які ви можете робити, щоб слухатися Христа в більшій мірі, і вирішіть у своєму серці, що будете робити їх. Принесіть свій список на наступний семінар, щоб показати керівникові курсу.

Питання 9. Коли спокуса стає гріхом?

Питання 10. Яких людей Ісус обрав Своїми учнями?

Питання 11. Якою була їхня реакція?

Питання 12. Які великі слова сказав Ісус відносно суботи? Як це пов'язано зі словами Павла в Посланні до Римлян 14:5–6?

Питання 13. Що говорить доктор Мірс про те, що Ісус зробив на наступний день після суботи?

Питання 14. Що говориться про те, чого Ісус хоче від Своїх учнів?

Питання 15. Як ви відповісте на запитання доктора Мірс: «Що ви думаєте про Христа?» Будьте чесними.

Питання 16. Який особливий акцент робиться в Євангелії від Марка на Великому Дорученні?

Питання 17. Що Ісус робить на небесах навіть зараз?

Питання 18. Як ми можемо бути більше схожими на Ісуса?

План Євангелії від Марка	
I. Підготовка Слуги	(1:1–13).
II. Робота Слуги	(1:14 – 8:30).
III. Слуга відкинутий	(8:31 – 15:47).
IV. Слуга звеличений	(16).

Цей план, взятий із матеріалів для читання, дуже відрізняється від того, який використовувався на попередньому уроці. Це два приклади того, як можна скласти план цієї книги — широко і конкретно. Можна скласти дуже багато варіантів плану Євангелії від Марка, від досить загальних до дуже докладних.

Вправа 7

Вивчіть напам'ять план Євангелії від Марка доктора Мірс. Цей короткий план допоможе вам пам'ятати не тільки ключові розділи Євангелії від Марка, але і деякі важливі періоди в житті Ісуса.

Вправа 8

Відведіть час на роздуми. Які потреби ви відчуваєте у своєму житті після вивчення цих двох уроків, присвячених Євангелії від Марка? Який виклик кинув вам приклад Христа? Чи Його слова? Відведіть час на те, щоб поміркувати про це, а потім запишіть свої міркування в зошиті.

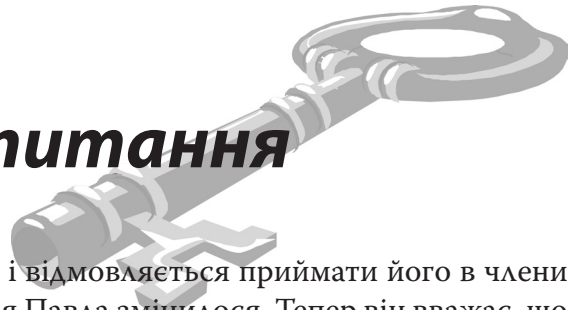
Практичне завдання. Виступіть з проповіддю

Складіть план проповіді на основі чогось одного з того нового, що ви дізналися в Євангелії від Марка. Виберіть тільки один урок і одну головну думку для своєї проповіді — це може бути ваш улюблений уривок з Євангелії від Марка чи якийсь урок, котрий особливо торкнувся вас. Виступіть з проповіддю протягом наступного місяця.

Підсумок

Ця книга заклала основу для нашого вивчення Нового Заповіту. Ви побачите, що це хороша основа, коли перейдете до інших Євангелій з їхніми унікальними підходами до життя Христа. Тепер, коли ви закінчили вивчати Євангелію від Марка, можливо ви захочете продовжити вивчення Нового Заповіту. Якщо так, то ми пропонуємо вам далі вивчити Євангелію від Матвія. Запитайте свого лідера про це.

Відповіді на питання

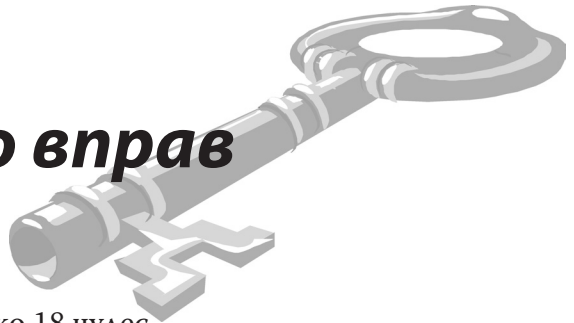

1. У першому уривку Павло гнівається на Марка і відмовляється приймати його в члени місіонерської команди, але в другому ставлення Павла змінилося. Тепер він вважає, що Марко може принести користь і бути благословенням.
2. Ваша відповідь. Кілька варіантів:
 - а) Єрусалим: Марка 11:15 — очищення храму;
 - б) Земля Гадаринська: Марка 5:1 — зцілення людини, що мала легіон бісів;
 - в) За Йорданом: Марка 10:1 — різні вчення;
 - г) Назарет: Марка 1:9 — рідне місто Ісуса;
 - д) Річка Йордан: Марка 1:9–10 — хрещення Ісуса Іваном;
 - е) Земля Тирська і Сидонська: Марка 7:24 — зцілення дочки сиропінікіянки;
 - є) Десятимістя: Марка 7:31–32 — зцілення глухого з допомогою слини;
 - ж) Галілея: Марка 1:39 — проповідь і вигнання бісів;
 - з) Земля Далманутська: Марка 8:10–11 — фарисеї вимагають ознаки;
 - и) Вітфагія: Марка 11:1 — початок урочистого в'їзду;
 - і) Віфсаїда: Марка 6:45–48 — Ісус іде по воді; 8:22 — зцілення сліпого;
 - ї) Віфанія: Марка 14:3 — грішниця помазує Ісуса пахощами;
 - й) Кесарія Пилипова: Марка 8:27 — Петро називає Ісуса Христом;
 - к) Капернаум та узбережжя: Марка 1:2 — Ісус вчить як можновладний; 1:21 — зцілення розслабленого;
 - л) Єрихон: Марка 10:46 — зцілення Вартимея;
 - м) Земля Генісаретська: Марка 6:53 — зцілення всіх, хто торкався до Нього;
 - н) Юдея: Марка 10:1 — навчання народу;
 - о) Галілейське море: Марка 1:16 — покликання учнів.
3. Для римлян.
4. Іван Марко, ймовірно, з допомогою Петра.
5. Ваша відповідь може бути приблизно такою:

Автор поспішав викласти факти і хотів зобразити Ісуса як діяльну особистість. Він не витрачав часу на те, що вважав непотрібними деталями, а відразу переходив до справи.
6. Август і Тиберій.
7. *«Початок Євангелії Ісуса Христа, Сина Божого»* (Марка 1:1).
8. Ісус Христос був слугою, тому що Він служив, а не тому, що виконував брудну роботу.
9. Спокуса стає гріхом, коли ми починаємо погоджуватися з нею, поступатись їй.
10. Людей, які вже були чимось зайняті і старанно працювали, а не ледачих або нічим не зайнятих людей.
11. Вони негайно встали і пішли за Ним, лишивши все інше на потім, щоб в першу чергу виконати Його волю.
12. Ісус сказав: *«Субота для людини, а не людина для суботи»* (Марка 2:27). Вчення Павла повністю узгоджується з цими словами, тому що він вчить, що не всі повинні однаково дотримуватися особливого дня тижня, але якщо хтось вирішує робити це чи не робити, ми не повинні засуджувати його за це.

- 13.** Він встав дуже рано і пішов у тихе місце, щоб помолитися.
- 14.** Щоб вони приділяли час тому, щоб бути з Ним.
- 15.** Ваша відповідь.
- 16.** Акцент робиться на служінні, а не на силі. Так, Ісус дає учням силу і владу, але це — сила і влада, щоб служити.
- 17.** Служить нам, заступаючись перед Отцем.
- 18.** Служачи іншим.

Відповіді до вправ

1. Ваша відповідь.
2. Ваша відповідь. Ви повинні були знайти близько 18 чудес.
3. Ваша відповідь. Ви повинні були знайти щонайменше 6 притч.
4. *«Бо Син Людський прийшов не на те, щоб служили Йому, але щоб послужити, і душу Свою дати на викуп за багатьох»* (Марка 10:45).
5. Ваша відповідь.
6. Ваша відповідь.

Кілька прикладів:

Я приймаю рішення приходити на роботу вчасно.

Я приймаю рішення не відгукуватися про свою дружину нешанобливо.

Я приймаю рішення бути послідовним у вихованні дітей.

Я приймаю рішення приходити в церкву рано.

Я приймаю рішення коритися простим заповідям (і більш важким), які я зустрічатиму під час свого щоденного читання Біблії.

Пам'ятайте про те, що це лише приклади, а вам потрібно буде приймати рішення на основі власного життєвого досвіду і власних проблем; втім, будь-яке прийняте рішення виконуйте з вірністю та наполегливістю.

7. I. Підготовка Слуги (Марка 1:1–13).
II. Робота Слуги (Марка 1:14–8:30).
III. Слуга відкинутий (Марка 8:31–15:47).
IV. Слуга звеличений (Марка 16).
8. Ваша відповідь.

Притчі і чудеса Ісуса

ДОДАТОК

У цьому додатку ми додали для вас таблиці, щоб ви могли записувати притчі та чудеса Ісуса. Виділений об'єм у рядках таблиці не вказує скільки притч та чудес ви можете знайти. Ми просто хотіли бути впевненими, що для вас буде достатньо місця, щоб записати усі свої знахідки.

ПРИТЧІ ІСУСА У МАРКА

Посилання	Притча	Урок

ЧУДЕСА ІСУСА У МАРКА

[illegible]

Поглянемо на Євангелію від Марка

Марко зображає Ісуса Христа, Божого Слугу

Глава 3 книги Генрієтта Мірс «Погляд на Новий Заповіт»⁶

Говорячи про слугу, ми не обов'язково маємо на увазі людину, що виконує брудну роботу. Слуга — це той, хто служить. Христос сказав: *«Коли хто бути першим бажає, нехай буде... слуга всім!»* У цьому розумінні президент Сполучених Штатів є слугою своєї великої країни. Серед громадян він найвеличніший, оскільки служить найбільшій кількості людей. Христос сказав: *«Син Людський прийшов не на те, щоб служили Йому, а щоб послужити, і душу Свою дати на викуп за багатьох!»*.

Підготовка Слуги (Прочитайте Марка 1:1–13)

Ми з вами починаємо вивчення життя, котре полонило людство протягом 2000 років. Усі ці віки люди досліджували його і з нього дивувалися. Ісус є Слугою Єгови, і ось Він на початку Своєї земної місії — проголошує Царство Боже. Він має бути підготовлений до цього завдання. Марко старанно все це описує.

⁶ Використано з дозволу.

Підготовка Ісуса

Через Івана-предтечу — (Марка 1:1–8).

Через хрищення — (Марка 1:9).

Через отримання Святого Духа — (Марка 1:10).

Через божественне покликання — (Марка 1:11).

Через випробовування — (Марка 1:13).

Його Євангелія починається з Івана Христителя. Поява на сцені подій цього дивного чоловіка, що одягався, як пророки давнини, в *«одягу з верблюжого волосу, і мав пояс ремінний на стегнах своїх»*, є майже сенсаційною. Його їжа також була незвичайною, бо їв він *«сарану та мед польовий»*.

З цього ми для себе можемо добути науку. Бог не завжди обирає тих, кого вибрали б ми. Він часто вибирає «немудре світу, аби засоромити «мудрих», і «немічне світу», аби засоромити «сильне» (див. 1 Коринтян 1:27, 28). Поза всяким сумнівом, аби нам випало вибирати провісника Христові, то ми би вибрали людину шляхетного роду, вивчену в університеті, людину доброї слави. Він був би красномовним та безстрашним борцем за добру справу. Але Бог підходить не так. Іван Христитель не мав ніякої видної освіти, був людиною зі скромного роду, не був відомим, вдягався, як відлюдник із пустелі, — однак він був поставлений Богом. Ісус казав про нього: *«Між народженими від жінок не було більшого над Івана Христителя!»* (Матвія 11:11).

Ісус був охрищений Івановим хрищенням із послуху призначеній постанові. *«Бо так годиться нам виповнити усю правду [тобто, праведність]»* (Матвія 3:15).

Христос був взірцем та зразком праведності. Він Сам виконував усе, чого вимагав від інших (1 Коринтян 10:13).

Ісус був підготовлений до служіння, отримавши Святого Духа: *«І зараз, коли Він виходив із води, то побачив Іван небо розкрите, і Духа, як голуба, що сховався на Нього»* (Марка 1:10).

Марко говорить: *«І зараз [негайно] повів Його Дух у пустиню»*, з чого видно, яким стрімким є рух Духа (Марка 1:12). Вжите слово «і» вказує на нерозривність і підкреслює те, що спокуса була такою ж складовою підготовки Слуги до праці, як і Його хрищення. Спокуса має своє місце в цьому світі. Без спокус ми не могли б розвиватися. То не хиба людини, коли вона зазнає спокус. Хиба починається тоді, коли ми з ними згоджуємось. Ми не повинні з власної волі впадати у спокуси. Ісус не пішов Сам по Собі, але Його було ведено Духом. Ми побачимо, що наш шлях послуху часто проходить крізь спокуси, *«але вірний Бог, Який не попустить, щоб ви випробовувалися більше, ніж можете, але при спробі й полегшення дасть, щоб знести могли ви її»*. Він завжди дає полегшення!

Робота Слуги

(Прочитайте Марка 1:14–8:30)

Послухайте, що сказав Ісус: *«Ідіть услід за Мною»* (Марка 1:17). Яке мав право звичайний назарянин зупинити цих успішних рибалок та просити їх піти за Ним, залишити власну справу, сидіти в Його ногах і не лише бути Його учнями, але і Його слугами? Чи міг хто інший, окрім царя чи імператора, такого вимагати? Вочевидь, у Його голосі вони почули Божий голос.

Ідеальний суботній день Слуги

«Як я маю дотримуватися дня Господнього?» Ісус це робив ось як.

Він ішов до церкви (Марка 1:21). Навіть попри те, що Ісус, як ніхто інший, міг споглядати красу природи і згадувати, як Він усе це створив, Він показував, що у спільному поклонінні є цінність, яку неможливо знайти у жодному спілкуванні з природою.

Маючи можливість, Він долучався до служіння (Марка 1:21).

Проводив час у домі Свого друга (Петра) (Марка 1:29–31).

Він робив добро іншим — діла милосердя та любові (Марка 1:32–34).

Цікаво зауважити, що Ісус ні разу не закликав кого-небудь від неробства. Йти за Собою Він закликав зайнятих та успішних людей. Кожен може перетворити власну справу на канал служіння Христові. Як було сприйнято поклик Христа? *«І зараз вони свого невода кинули, та й пішли вслід за Ним»* (Марка 1:18). Доволі часто гається час між тим, як нас покликано, і тим, коли ми на цей поклик ідемо. Наші справи сильно відстають від того, що ми зобов'язані робити.

Марко у 2:27 записує чудове твердження стосовно суботи: *«Субота постала для чоловіка, а не чоловік для суботи»*. Ці прекрасні слова Ісуса виявляють головний принцип дотримання суботнього дня. Спробуйте провести один Господній день так, як Ісус. Маю впевненість, що вам сподобається, і точно знаю, що Господь тому радітиме.

Слугу завжди застаємо за працею. *«Ми мусимо виконувати діла Того, Хто послав Мене, аж поки є день»* — це Його слова. Прочитайте це нагадування про сповнені служінням дні нашого Господа. Яким порожнім при порівнянні здасться нам наше власне життя!

Зранку після великого суботнього дня, сповненого проповіддю та зціленнями, — цей день ми пройшли слідом за Ісусом — Він встав дуже рано і пішов із міста у місце самотнє і там молився (Марка 1:35). Його праця швидко зростала, і Ісус потребував небесного єднання. Якщо Божому Синові потрібно було молитися перед здійсненням Своїєї праці, то наскільки ж більше слід молитися нам?! Можливо, саме через те, що у нас тут не все гаразд, не маємо ми й успіху у житті. *«Не маєте, бо не прохаєте»*.

«По кількох днях... чутка пішла, що Він удома» (Марка 2:1). Дивовижно, як швидко поширювались новини на Сході, — і це без газет, залізниць, телефонів, телебачення чи радіо. І от в іншій частині міста чоловік, хворий на параліч, почув про цього нового Пророка та Його євангелію зцілення. Четверо друзів принесли його до Ісуса і спустили його через стелю, аби він зміг бути біля Вчителя. У цьому зціленні ми бачимо, як була перевірена і підтверджена влада Ісуса не тільки як лікаря тіла, але і як цілителя душі. *«Хто може прощати гріхи, окрім Бога Самого?»* (Марка 2:7). Гріхи — це переступ проти Бога, і тому тільки Він може прощати. Ісус сказав: *«Щоб ви знали, що Син Людський має владу прощати гріхи на землі... тобі Я наказую: Уставай, візьми ложе своє»* (див. Марка 2:9–12).

Марка 3:13–21 розказує нам про вибір Дванадцятьох. Зауважте чотирнадцятий вірш. Тут сказано, навіщо Ісус вибрав цих чоловіків — *«щоб із Ним перебували»*. Позначте це собі у Біблії. Це те, що сьогодні Ісус хоче від Своїх учнів, — аби вони виділяли достатньо часу перебуванню в Його присутності та спілкуванню з Ним. В Івана 15:15 Він каже: *«Я вже більше не буду рабами вас звати... а вас назвав друзями Я»*.

Чудо, записане в Марка 5, як і всі інші чудеса, було спрямоване на випробування характеру людей. Чудо це сталося для них зненацька і викрило їхню справжню сутність. Зауважте, як по-різному люди приймали справу Христа (вірші 15, 17).

Що ви думаєте про Христа?

Що думали про Христа фарисеї? Вони вже змовилися занапастити Його.

Що про нього думав народ? Люди йшли від Нього.

Що про Нього думали учні? Відповідь дає Петро.

Що ви думаєте про Христа?

Так само люди поведуться й сьогодні. Люди або просять Ісуса, щоб Він «пішов», бо вони не хочуть розлучатися зі своїм гріхом, або просять «залишитися з Ним», бо хочуть свого гріха позбутися. А чого хочете ви — залишити свій гріх собі чи позбутися його? Якщо лишається Христос, то йде гріх. Якщо ж лишається гріх, йде Христос. Будьте чесними!

Маємо поспішити, якщо хочемо йти за цим могутнім Слугою, цим Божим Робітником. Ісус пішов до безлюдного місця, щоб трохи відпочити (6:31), але багато народу пішло за Ним. Нагодування п'яти тисяч відбувається одразу по тому, без всякої перерви (Марка 6:32–44). Це одне з найважливіших чудес. Очевидно, воно по-особливому вразило авторів Євангелій, бо це єдине з тридцяти п'яти чудес, котре записано усіма євангелістами.

Усі мають навчитися Петровому сповіданню віри (Марка 8:29). Ісус не говорить Своїм учням, Хто Він. Він чекає, доки вони Йому скажуть самі. Його запитання: «А ви за кого Мене маєте?» було кульмінаційною точкою в Його служінні. Він перевіряв, чи правильно було спрямоване навчання дванадцятьох вибраних. Петрова відповідь була для Нього запевненням, що мета була досягнута.

Що відповіли б ви, якби хтось запитав вас: «Що ви думаєте про Христа?» Те, що ми думаємо про Христа, визначає наше життя тут земне і потойбічне. Ви вважаєте Його лише за вчителя або пророка? Чи разом із Петром можете сказати: «*Ти Христос!*»

Слуга відкинутий

(Прочитайте Марка 8:31–15:47)

Ісус заявляв про Свої права на Царство, представляючи Себе Давидовим Спадкоємцем, згідно із пророцтвом Захарії 9:9 (див. Марка 11:1–11).

Як народ прийняв цього Царя? Спочатку Його з радістю вітали, бо сподівались, що Він введе народ з-під ярма Риму та визволить людей зі злиднів, в яких вони потерпали. Проте коли Він увійшов у храм і показав, що Його місія є духовною, Його люто зненавиділи релігійні вожді, що призвело до змови вбити Його (Марка 14:1).

Найбільшим гріхом цього віку, як і будь-якого віку, є відмова від Ісуса Христа. Однак пам'ятайте про те, що кожен, хто чув Євангелію, повинен або прийняти Господа своїм Спасителем, або кинути Його собі під ноги. Люди за часів Ісуса зробили свій вибір, і люди сьогодення повинні зробити свій.

Вірити в Христа означає життя.

Відмовитись від Христа означає засудження.

Ким є Ісус для вас? Просто іменем? Чи вашим Паном? Якщо ви не можете відповісти так, як відповів Петро, то, будь ласка, не підписуйте цей заповіт, котрий сформулював д-р Торрей.

Розповіді про змову первосвящеників відносно того, як би підступом взяти Його та забити, а також про намащення друзями Його «Тіла на похорон» відкривають чотирнадцятий роз-

діл. Далі йде ще більш сумна оповідь про зраду, вчинену руками Його власного учня (Марка 14:10, 11), святкування Пасхи та встановлення вечері Господньої — і все це викладено в коротеньких двадцяти п'ятьох віршах. Додає солі на рану Петрове відречення від Господа (Марка 14:26–31, 66–71).

У величних словах Ісаї йдеться про те, що Син Божий має стати Божим Слугою, аби померти на викуп світу. Марко пише про те, як страждання Ісуса в Гефсиманії та на Голгофі тільки сповнили пророцтва Ісаї (див. Ісаї 53).

«Бо Син Людський прийшов не на те, щоб служили Йому, але щоб послужити, і душу Свою дати на викуп за багатьох» (Марка 10:45).

Ісуса було продано за тридцять срібняків — за ціну раба. І страчено Його було так, як страчували лише рабів! Так, Христос був стражденним Слугою і помер за мене! Він поніс мої гріхи Своїм власним тілом на дерево.

У Марка немає згадки про те, що у саду Він, якщо б захотів, мав право закликати дванадцять легіонів ангелів. Не згадується і про обіцянку Царства, яку дано було розбійнику, що вмирав на хресті. Ці заяви робляться Царем (в Євангелії від Матвія), але не згадуються, коли йдеться про Слугу (в Євангелії від Марка).

«Я обіцяю уважно дослідити докази того, що Біблія є Божим словом, а Ісус Христос — Божим Сином і Спасителем людства. Якщо я знайду підстави вважати, що ця книга є істинною і Він дійсно є Спасителем людства, то прийму Його і визнаватиму Його перед людьми, а також візьму на себе зобов'язання йти за Ним».

Підпис: _____

Слуга звеличений

(Прочитайте Марка 16:1–20)

Після того, як Слуга віддав Своє життя на викуп за багатьох, Він воскрес із мертвих. Ми знову читаємо велике доручення (Марка 16:15), яке міститься також в Матвія 28:19, 20. Порівняйте ці два місця. У Марка ми не чуємо слів Царя: *«Дана Мені всяка влада на небі й на землі»*, як сказано в Матвія. У Марка ми бачимо в Ісусових словах, що Його місце мають зайняти Його учні, а Він служитиме у них і через них. Він так і залишається Працівником, хоч і воскреслим (Марка 16:20). Те, як звучить Його наказ, вказує на невідкладність служіння. Не можна пропустити ні найменшого куточка світу, не можна оминати жодної душі!

Нарешті, Він вознісся на небо і сів по Божій правиці (Марка 16:19). Той, хто прийняв вигляд слуги, тепер дуже підвищений (див. Филип'ян 2:7–9). Нині він перебуває там, де має владу, і завжди заступається за нас. Він наш заступник.

Але Христос є і з нами. Слуга завжди працює в нас і через нас. Ми співробітники Його (див. 1 Коринтян 3:9). Він досі помагає нам (Марка 16:20).

Отож давайте, викуплені, йти за нашим Взірцем і наполегливо служити!

«Отож, брати любі мої, будьте міцні, непохитні, збагачуйтесь завжди в Господньому ділі, знаючи, що ваша праця не марнотна у Господі!» (1 Коринтян 15:58).

